

Павло Куц

ДАЛІ БУДЕ

Побратимство поза часом

Романи письменника про минулі події українсько-московської війни були ікеКактуальними в умовах нинішньої агресії рашистів

«...зовсім мало часу лишилося до славної перемоги Війська Запорозького в битві під Конотопом. Автор збере побратимів і майже всіх дійових осіб попередніх розповідей у горнилі великої битви, яка на багато віків прославить звитягу українців... Проте про все це вже в наступному романі».

Ці рядки в лаконічному розділі «Замість епілогу» наприкінці роману «Побратими» є підстава вважати ще й прологом до наступного твору письменника в авторському циклі «Нескорені». Водночас його літературна творчість співзвучна з подіями на фронті, де Сили оборони України проводять контрнаступальні операції для визволення території нашої держави від московитських загарбників. А та свідомо «забута» радянськими істориками Конотопська битва наприкінці червня — на початку липня 1659 року, в якій наші предки вщент розбили московитську орду, має надихати сучасних нескорених українців на майбутні перемоги над споконвічним нітрохи не братом, а цинічним, підступним і лютим ворогом.

Красні: село, місто і псевдонім

Того червневого дня, коли в столичній бібліотеці імені Лесі Українки відбувалася презентація історичного роману Василя Краса «Побратими», почалося загострення на фронті безпосередньо на лиманському напрямку. Звичайно, було тривожно, та водночас і дуже символічно. Адже автор розповідав про звитяжні події давноминулої українсько-московської війни, в епіцентрі якої опинилися герої його вже третьої книжки циклу «Нескорені», і якраз у цей час сучасні нескорені військові побратими проводили контрнаступальні бої проти кремлівських загарбників.

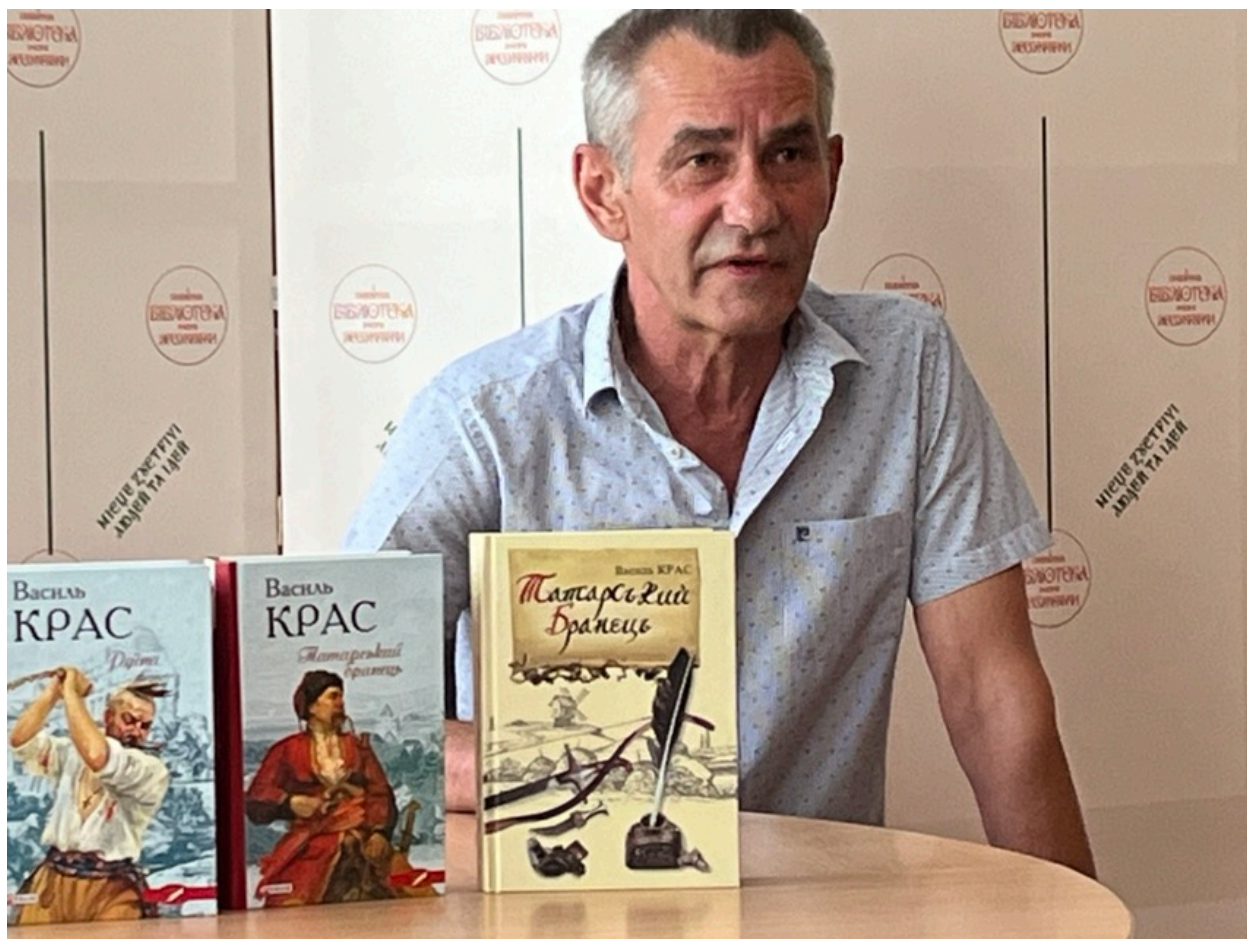
Це по-перше. А по-друге, українські бійці викурювали рашистів з окопів та бліндажів поблизу міста Лиман, де не так давно народився... Ні, таки не народився, а став письменником Василь Крас.

Варто уточнити, на світ майбутній автор пригодницьких історичних романів з'явився з прізвиськом Серік. Однак літературне псевдо Крас має чітке пояснення: він народився і ріс у селі Красностав на Чернігівщині. Також варто звернути увагу, що за іронією долі вже у зрілому віці йому випало жити і працювати в місті Красний Лиман (до перейменування) Донецької області.

Маючи економічну освіту, чоловік працював за фахом, успішно займаючись бізнесом. Водночас не відмовлявся від ще дитячого захоплення читати книжки. Каже, що досі пам'ятає запах однієї з найперших у його власній бібліотеці, яку подарували родичі. Це був захопливий роман Рафаеля Сабатіні «Одіссея капітана Блада». Із захватом читав також Дюма, Конан Дойля, Жуля Верна, з українських авторів Михайла Старицького та Володимира Малика, котрий пізніше помітно вплинув на майбутню творчість. А поки що Василь тільки активно поповнював хатню бібліотеку, в якій вдалося зібрати понад 11 тисяч різноманітних видань.

Про спробу власної літературної творчості замислився вже після того, як виповнилося 50 років. На цей вибір не могли не вплинути ще й знакові події сучасної історії: Майдан, анексія РФ Криму та загарбання частини Донеччини 2014 року.

«Як і більшість жителів міста, я на той час також розмовляв російською мовою. Та потім відразу перейшов на рідну і писати вирішив тільки українською. А взявся за історичні романи, бо перечитав багато книжок цього жанру і вирішив створити серію творів про наших предків — захисників України і переможців. У цей досить драматичний час наше юне покоління потрібно виховувати не тільки патріотичними закликами, а ще й пригодницькими історичними повістями чи романами на прикладі героїв, яких у нашій історії ніколи не бракувало. Лише славна доба козаччини чого варта», — зазначає письменник.

«Побратими» є підстава вважати ще й прологом до наступного роману Василя Краса в авторському циклі «Нескорені». Фото надав автор

Звитяжному роду нема перекладу

Перш ніж засісти за написання творів, Василь Крас взявся ще серйозніше студіювати літературну мову, вивчав застарілу і маловживану лексику, цілком доречно в розповідях про певний відрізок часу сивої минувшини. І, звичайно, засів за історичні посібники та архівні праці чи документи, прискіпливо звертаючи увагу на все-все, що стане в пригоді під час написання книжок.

Спершу, зізнається він тепер, аж розпачливо схопився за голову. «Як можна в цьому не загубитися? Битви, перемовини, угоди, союзники, зради. Стільки подій і дійових осіб! Та помалу систематизував це все і вже уявив картину майбутнього твору. Не забував, звісно, що книжка має бути водночас історично достовірною і цікавою для читачів», — розповідає Василь про підготовчий період перед написанням першого роману, який тривав аж два(!) роки.

Літератор, який після згаданої тривалої і серйозної підготовки порівняно недавно засів за написання історичних пригодницьких творів, уже став автором книжок «Татарський бранець», «Руїна» (майже 600 сторінок!) та «Побратими» зі згаданого циклу «Нескорені». Обравши головною темою період козаччини, письменник звернув увагу на те, що про

національно-визвольну війну українців на чолі з Богданом Хмельницьким у минулі роки вже було написано величезну кількість художніх творів. Аби не йти торованим попередниками шляхом, вирішив, що дія у його творах почнеться в рік смерті Хмельницького— наприкінці 1657-го. Втім, у романах достатньо інших відомих історичних постатей: козацькі ватажки Іван Виговський, Мартин Пушкар, Яків Барабаш, Іван Сірко, польський король Ян Собеський, хан Криму Мехмед-Гірей, цар московії олексій романов. Та головні герої — відважні підлітки: українці Максим Перепечай, Тарас Завірюха і поляк Янек Сулковський, які разом з іншими юними побратимами поряд з дорослими ведуть боротьбу за державність України і волю.

Не буде перебільшенням сказати, що книжки цікавого самобутнього письменника, які побачили світ у видавництві «Фоліо», схвально зустріли читачі, колеги та критики. Адже Василь Крас уже лауреат премій «ДніпроБукфест-2019», імені Володимира Малика та міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова». А сам він дужче переймається тим, аби зробити ще більший внесок у розвиток вітчизняної історичної літератури та патріотичне виховання юних українців на прикладі реальних чи літературних героїв, лицарів-побратимів.

Роман «Побратими» автор дописував 2021 року вдома, в Лимані на Донеччині. Там готував його й до друку, оскільки чернетки спершу мережить олівцем на папері, а потім з правками набирає на комп'ютері. Потім знову редагує. Звичайно, вимушену паузу в творчій роботі спричинило повномасштабне вторгнення рф в Україну. Через важкі події й тимчасову окупацію міста літератор виїхав звідти і працював уже в Київській області, де тепер тимчасово проживає. Книжка цьогоріч вийшла друком, а автор пише наступний твір, у якому головні герої відчують смак великої перемоги над московитами в битві біля Конотопа. А загалом цикл пригодницьких історичних романів «Нескорені» письменник планує продовжити аж до подій Полтавської битви.

У книжках Василя Краса різноманітні перипетії довкола головних героїв відбуваються в умовах розгоряння полум'я давноминулої війни, коли українці боронили свою землю від московитів. Утім, як показує нинішнє життя, тема війни з підступними сусідами-загарбниками актуальна не тільки на сторінках історичних книжок про козаччину. Отож на зустрічах із читачами його часто запитують про Донеччину та Лиман, де не вщухають важкі бої проти сучасних кремлівських зайд. Також цікавляться про плани стосовно творів про потворну гібридну війну, розпочату москвою 2014 року, та повномасштабне вторгнення рашистів у лютому 2022-го. Що ж, це не секрет, подібні наміри і плани в письменника є. Адже в нинішній жорстокій битві українців проти ворогів беруть участь тисячі звитяжних побратимів, чиї імена та подвиги обов'язково увійдуть не тільки в історичні хроніки, а знайдуть гідне місце у творах художньої літератури.